

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 07-06-2024
Enhed: Psykiatri og Misbrug
Sagsbeh: nff
Sagsnr.:2024 - 6830
Dok. nr.: 164077

Folketingets Sundhedsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 530 (alm. del), som Folketingets Sundhedsudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 10. maj 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Thiesen (DF).

Spørgsmål nr. 530:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan processen forløber, fra en person bliver vurderet farlig i sin mentalerklæring, til personen bliver anbragt på en passende afdeling?”

Svar:

For så vidt angår den del af spørgsmålet som drejer sig om processen for mentalerklæringer, kan jeg henvise til følgende bidrag fra Justitsministeriet, som har indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten. Rigsadvokaten har oplyst følgende:

”En sigtet skal underkastes mentalundersøgelse, når dette findes at være af betydning for sagens afgørelse, jf. retsplejelovens § 809, stk. 1. Ved en mentalundersøgelse vurderes det, om foranstaltninger i medfør af straffelovens §§ 68-70 er nødvendige.

Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om psykisk afvigende kriminelle indeholder retningslinjer for, hvilke foranstaltninger anklagemyndigheden skal nedlægge påstand om under hovedforhandlingen, når den pågældende i mentalundersøgelsen er vurderet som farlig:

Sindssyg eller en tilstand sidestillet hermed

Er den tiltalte sindssyg eller i en tilstand sidestillet hermed og vurderet som farlig, vil anklagemyndigheden nedlægge påstand om en dom til anbringelse på en psykiatrisk afdeling eller på Sikringsafdelingen under Afdeling for Retspsykiatri, Region Sjælland.

Type A.1.

Påstand om dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling nedlægges, når tiltalte er sindssyg og frembyder en sådan fare for sikkerheden, at tiltalte efter anklagemyndighedens opfattelse ikke bør kunne udskrives uden ifølge retskendelse. Disse domfældte vil ikke kunne anbringes uden for psykiatrisk afdeling eller udskrives efter vedkommende overlæges egen bestemmelse.

Type A.2.

Påstand om dom til anbringelse på Sikringsafdelingen under Afdeling for Retspsykiatri, Region Sjælland nedlægges, når tiltalte er sindssyg og fra lægelig side bedømmes som udtalt farlig og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger.

Der er tale om en særlig form for anbringelsesdom, hvor domfældte ikke vil kunne anbringes uden for sikringsafdelingen. Påstanden forudsætter, at Justitsministeriet har skønnet, at den sigtede er egnet til optagelse på sikringsafdelingen, jf. Regulativ af 1. juni 1994 for sikringsafdelingen. Sager, hvor der skal nedlægges påstand om dom til anbringelse på sikringsafdelingen, skal statsadvokaten således forelægge for Justitsministeriet gennem Rigsadvokaten.

Mentalt retarderet

Er den tiltalte mentalt retarderet vil anklagemyndigheden nedlægge påstand om en dom til anbringelse på en afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap.

Dom til anbringelse i sikret afdeling (type I)

Påstand om dom til anbringelse i sikret afdeling for personer med vidtgående psykiske handicap er beregnet på mentalt retarderede personer, der må anses som udtalt farlige og derfor frembyder nærliggende risiko for personfarlige handlinger. Dommen indebærer, at den pågældende anbringes på den sikrede afdeling på Kofoedsminde.

Dom til anbringelse i institution (type II)

Påstand om dom til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap anvendes typisk over for mentalt retarderede, der har begået personfarlig kriminalitet i form af f.eks. brandstiftelse, røveri, voldtægt eller vold, og hvor det skønnes, at den mentalt retarderede har behov for konstant overvågning, og at der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, således at den mentalt retarderede i givet fald hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling. Overførsel til sikret afdeling kræver således ikke rettens godkendelse.

Forvaring

Er tiltalte ikke sindssyg, sidestillet hermed eller mentalt retarderet, kan der blive tale om forvaring.

Betingelserne for at idømme forvaring er fastsat i straffelovens § 70, hvor stk. 1 omfatter drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse mv., og stk. 2 omfatter voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse.

Forvaring finder i praksis anvendelse i tilfælde, hvor farligheden i kombination med kriminalitetens art ikke vil føre til fængsel på livstid.

Efter dom

Politidirektøren underretter efter dom den pågældende kommune eller domfældtes hjemstedskommune eller et hospital eller den afdeling, der står for visitationen af foranstaltningsdomme, om, at dommen skal fuldbyrdes. I mange tilfælde vil anbringelsesstedet være det samme som den pågældendes opholdssted forud for dom, herunder i de tilfælde hvor den pågældende inden dom har været varetægtsfængslet i surrogat.”

Derudover kan jeg supplerende henvise til, at det er regionen der i forbindelse med visitation af personen vurderer, på hvilken afdeling personen skal placeres, såfremt den pågældende er blevet dømt til behandling eller anbringelse i psykiatrien.

Regionen skal i denne forbindelse bl.a. forholde sig til, om den pågældende person vurderes at være til fare for andre. Som det fremgår af bidraget fra Rigsadvokaten, skal regionerne dog ikke foretage en visitation af personer dømt til anbringelse på Sikringsafdelingen.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde